

SVYTURYS

LEIDZIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
O. Olavarría
882 —
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

Semanario Lituanos "EL FARO"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpiučio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Corre
Argentine

Concedida 1978

FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

METAI IX BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Rugpiučio — Agosto 25 d., 1938 — Nr. 387

Kaina metams: \$ 4.00. Pasmuokas \$ 2.00
Trime mėn. \$ 1.00 — Atm. Nr. 19

- PEREITA SAVAITĖ -

PIRMADIENI. — Olandijoje. — La Haya mieste prasidėjo tarp parlamentarinės unijos konferencija. Dalyvauja 430 delegatų, kurie atstovauja 24 valstybių parlamentus.

Peruvijoje. — Santa Rosa de Lima šventovėje atlaikytos mišios, dėkuojant už suteiktą Čiako taiką.

Belgijoje. — Spa mieste, karalius Leopoldas III priėmė dalyvavusių paskutiniuose karo manevruose kariuomenės dalių parādą. Miesto gyventojai entuziastiškai šūkiškai išvydė karalių.

Čilėje. — Pranešta, kad spalio mėnesyje laukia ma keliolika, italų darbo, kariškių lėktuvų, kuriais bus sustiprinta čilės aviacija.

Vatikane. — Išvyko Lourdan kardinolas F. Narmagni. Kardinolas išvyko Prancūzijos ambasadorius prie Šventojo Sosto.

ANTRADIENI. — Japonijoje. — Nepaprastai didelės lūtos užtvėnė Korėjos anglių kasyklas. Vienoje kasykloje vanduo užbloko 37 darbininkus. Ligi šiolei išgelbėti 18. Bendrai, jau yra 40 mirusių. Viename mieste vanduo užsėmė 400 namų.

Australijoje. — Ministeris pirmininkas pranešė kad Londone liko pasirašyta komercinė sutartis tarp Australijos ir Šveicarijos.

Italijoje. — Ajaccio mieste pasibaigė Napoleono Bonapartės paminklo inauguracinės iškilmės. Kriptoje, kur išsiųs imperatoriaus motinos palaikai, buvo sunešta daug vainikų.

Čekoslovakijoje. — Pragoje pasimirė Slovakų populiarinės partijos vadas, monsenioras Andrius Hlinka. Velionis turėjo 74 metus amžiaus. Prie mirstančiojo lovos buvo susirinkę visi buvę bendradarbiai, kurių tikslas yra išgauti Slovakijos autonomiją.

Kinijoje. — Vokiečių laivui „Hansa“ susidūrus su britų laivu „Ting Wu“, prigėrė 150 kiniečių. Vokiečių laivas paskendo. Kapitonas ir 13 jūrininkų išsigelbėjo.

TREČIADIENI. — Vokietijoje. — Vyriausybės žiniose paskelbtas 37 asmenų, daugumoj žydų sąrašas, kuriems atimta vokiečių pilietybė.

Anglijoje. — Netoli Spenrade, bitės užpuolė du vyrus, kuriuos rimtai sužalojo. Tos pačios bitės mirtinai nugalė keturius arkliaus.

Bolivijoje. — Generolas Federico Roman atrado svarbią žibalo gyslą pietinėje Yungos provincijos dalyje.

Čilėje. — Vyriausybė nusitarė pastatyti 800 metrų ilgio tiltą, per Aysen upę.

Suvenytose Valstybėse. — Suvenytų Valstybių prezidentas Ruzveltas įsakė, kad trims karo laivams būtų pakeisti vardai. Dabar vadinsis: Argentina, Brazilija ir Urugvajus. Šie laivai, „Geros Valios“ kelionėje aplankys minėtas valstybes.

KETVIRTADIENI. — Japonijoje. — Finansų ministeris išgavo 5 milijonų yenų paskolą, kuri bus sunaudota nukentėjusiems nuo potvynių šelpiti.

Italijoje. — Napolio mieste, keturiolikos metų vaikas, supykęs nušovė kitą, aštuonių metų amžiaus ir pabėgo. Dar nesurastas.

Japonijoje. — Potvynių pasekmės Korėjos šiaurėje tokios: mirė trisdešimt aštuoni asmenys; sugriauta du tūkstančiai namų; ir išnaikinti visi pasėlai.

Čilėje. — Susirinko Diputatų Kameros Santykių Komisija ir patvirtino daugelį sutarčių su Bolivija, Anglija, Suvenytomis Valstybėmis, Belgija ir Vokietija.

Kanadoje. — Suv. Vals. prezidentas Ruzveltas inauguravo tarptautinį tiltą, kuris jungia Kanadą su Suvenytomis Valstybėmis. Tąja proga pasakė kalbą, išskeldamas didesnės kooperacijos reikala tarp abiejų valstybių vyriausybių. Tiltas pastatytas ant Thousand salų.

PENKTADIENI. — Lenkijoje. — Užsibaigė prieš dvi dienas paskelbtas trijų tūkstančių Silezijos angliakasių alkio streikas, nes kasyklų vadovybė sutiko patenkinti kaikiuriuos darbininkų reikalavimus.

Belgijoje. — Netoli Lovainos miesto apvirto kariškas sunkvežimis, dalyvavęs manevruose. Sužeisti septyni kareiviai. Trys pavojingai.

Japonijoje. — Pradėjo veikti ugniakalnis Asma, kuris randasi netoli Karuizawa kurortų. Iš ugniakalnio veržiasi 1600 metrų aukštumo dūmų stulpas. Taip pat girdėti požeminiai dundėjimai.

Kuboje. — Vyriausybė pradėjo energišką veiklą prieš bedarbę. Tam tikslui bus išsiųsti savan kraštan 50 tūkstančių Haiti ir Jamaica darbininkų. Taip pat bus griežtai vykdomi Kubos piliečių darbininkus saugojantieji įstatymai.

Vokietijoje. — Įsakta visiems žydams, turintiems vokiškus vardus, kad dar prieš 1939 m. sausio 1 d. prisidėtų kitą, tikrai žydišką vardą. Žydai apie tai turės pranešti vyriausybei, nurodant sav oviškus ir žydiškus vardus.

Suvenytose Valstybėse. — Mirusių policijos agentų pagerbimo ceremonijose, kurios vyko New Yorko Centraliniame Parke, vienas asmuo, apsiginklavęs šautuvu, pradėjo šaudyti į estradą, sužeisdamas penkis asmenis. Manoma, kad būta bepročio.

SEŠTADIENI. — Italijoje. — Sondrios miesto audinių fabrike įvykęs gaisras padarė 7 milijonus lyrų nuostolių.

Danijoje. — Vyriausybė uždraudė platinti visame Danijos krašte, vokiečių priešžydišką dienraštį „Der Stürmer“.

Lenkijoje. — Daktaro Cobeiso Vokiečių Filmų Kamera nusitarė nebedaryti daugiau vokiškų fil-

Šv. Tėvas pasmerkė perdėtą nacionalizmą

Popiežius Pijus XI apsilankė ka-Viešpaties sukurtos. Todėl ir yra talikų propagandos kolegijoje Fi-vietos teisingam ir moderuotam de, kurioje šiuo laiku atostogauja tautiškumui, bendrai susijusiam daugel seminaristų.

Sv. Tėvą priėmė kolegijos vy-kitės perdėto nacionalizmo, kuris resnieji pralatai. Savo apsilanky-yra tikras prakeikimas. Ir neapmo proga, Popiežius kalbėjo se-sirinkame sakydami, jog tai, tikminaristams: ras prakeikimas, nes tas tautiš-

„Dabokitės perdėto nacionaliz- kumas skaldo žmoniją, beveik išmo. Tauta egzistuoja, ir taip pat keldamas karą, tautiškumas gi visos tautos buvo

Prancūzų gen. lankėsi Vokietijoje

Praeitą savaitę lankėsi Vokietij- Gen. Vuillemin buvo gražiai joje Prancūzijos Aviacijos Vyriau ir entuziastiškai sutiktas ir išly-sias vadas, generolas Vuillemin, dėtas Berlyno gyventojų, su keliais aukštais prancūzų avia- Visi vokiečių laikraščiai palan-

kiai atsiliepia apie prancūzų gene-cijos karininkais. Turėjo progos susipažinti su di-rola asmenį, r pridūoda daug reikšdele vokiečių pažanga aviacijos mės šiam apsilankymui, nurody-srityje ir pasikalbėti kaikiuriais dami, kad nepereinamų kliūčių avijacijos reikalais su diktatorium prancūzų - vokiečių susiartinimui Hitlerių ir maršalu Goeringu. nėra.

my Lenkijoje. Taip pat nusitarė nupirkti daug ki-nematografų, Varšuvoje ir provincijoje, kur bus rodomi vien tik vokiški filmai.

Vatikane. — Suėjo 24 metai nuo Popiečiaus Pijaus X mirties. Buvo atlaikytos gedulingos mišios už jo vėlę.

Vyriausybinių Ispanijoje. — Pradėtas pir-mas pasaulyje pašto susisiektimas povandeniniais laivais, tarp Katalunijos ir Valencijos, kurias skiria nacionalistų valdoma Ispanija.

SEKMADIENI. — Prancūzijoje. — Burdeos uos-tan atvyko Argentinos mokomasis laivas fragata Sarmiento kuri išbus iki ateinančio mėnesio 5 d.

Vokietijoje. — Vokietijos Ekonominio Komite-to pirmininkas paskelbė, kad Vokietija nukrito i šeštą vietą, tarp valstybių eksportuojančių prekių Rusijon. Daromi pasitarimai, kad pagerinti vokie-čių - rusų prekybą.

Čekoslovakijoje. — Rutgers chemijos produktų fabrike, kuris randasi Noravša - Ostrovoje, įvy-ko baisus sprogimas. Du darbininkai užmušti ir šešiolika sužeistų.

Vokietijoje. — Visose katalikų bažnyčiose buvo perskaitytas monsenioro Preysing pastorialis laišk-as, kuriame katalikų jaunuomenė skatinama pa-silikti ištikimais savam tikėjimui.

Suvenytose Valstybėse. — Trylikos New Yor-ko kinematografų septyni tūkstančiai žiūrovų tu-rėjo apleisti sales, nes buvo primesta verkiandų ir blogo kvapo bombų. Manomama, kad bombas mėtė kino teatrų darbininkų sindikatų nariai, ku-ris šiuo laiku streikuoja.

APIE VATIKANO ITAKA VALSTYBEMS

Šiuo vardu tilpo straipsnis „Panevėžio Garso“ 30 (178) numerį, kurį ištiesai paduodame savo skaitytojams:

Kairioji spauda dažnai raukosi, kam Vatikanas kišasi į kitų valstybių vidaus reikalus, globodamas katalikiškas organizacijas: tatau esą priešinga valstybės suverenitetui. Sakoma, kad jeigu kitos valstybės nenurodo Vatikanui, kokias organizacijas jis turi savo teritorijoje globoti, tai ir Vatikanas neturėtų per konkordatus reikalauti laisvės tam tikroms organizacijoms.

Šitoks liberalų priekaištas yra kiauurai sofistiskas.

Vatikano valstybė yra, tam, kad sudarytų apsaugą šv. Sosto veikimui pasauliniu mastu.

Kai bet kuri valstybė daro sutartį su šv. Sostu, tai toji sutartis nėra dviejų suvereniškų valstybių sutartis, bet valstybės sutartis su pasaulio katalikų vadu.

Popiežiaus įtaka nei sumažėjo, nei padidėjo nuo to, kad Mussolini pripažino Vatikanui suverenitetą. Ir būdamas „Vatikano belaisviu“ šv. Tėvas darė sutartis su kitomis valstybėmis, taigi šv. Sosto galybė yra ne ta, kad jis pripažintų Vatikaną severenų, bet ta, kad viso pasaulio katalikai jo klausia ir tai be atodairės į tą faktą, ar kitos valstybės pripažįsta Vatikaną suverenitetą ar ne.

Popiežiaus įtaka bet kuriai tautai bei valstybei yra tiesiai proporcinga to krašto katalikų susipratimui bei moraliniam atsparumui. Vien konkordatas, kad ir sąžiningai valstybės vykdomas, ilgam laikui negali katalikybės palaikyti gyvenime, jei pačių katalikų gyvenimas nebus kaip reikiant katalikiškas.

Tikroji garantija krikščionybės apsaugai yra „konkordatas“, padarytas tarp žmonių širdžių ir Kristaus religijos, tarp tikinčiųjų organizacijos ir Bažnyčios.

Tikinčiųjų katalikų sąžinė sudaro esminę kiekvieno konkordato jėgą.

Kur katalikams trūksta idealizmo, veikimo ir savo socialinių pareigų supratimo, ten konkordato jėga ir įtaka negali būti patvari, ten konkordatas galioja tik laikinai, iki pirmos pohtinės audros.

Pagaliau, jei konkordatą sudariusi vyriausybė nelabai palanki Bažnyčiai, tai ji su savo pasirašyto konkordato nuostatais tiek teskaitys, kiek jaus katalikų atsparumo nekatalikiškų vėjų pūtimui. Politiskai ne tiek svarbu, ką sako Vatikanas, kiek tai, kaip katalikai piliečiai reaguuoja į antikatalikiškus vyriausybės žygius, kiek jie klausia savo vyriausiojo dvasios Vado žodžių.

Jei katalikai būtų ištigę, nevieningi ir silpno tikėjimo ir doros, tai konkordatai maža teturėtų reikšmės. Jei dabar, pav., Vokietijoje, rasizmui spaudžiant, katalikai darosi religingesni, tai anaipol ne dėl to, kad Hitleris formaliskai neatsisakė pasirašyto konkordato. Jei Vokietijos katalikai parodys tiek moralinio atsparumo, kiek Bismarko laikais, tai Hitleris bus priverstas sureguliuoti savo santykius su šv. Sostu ir per tai susitaikyti su savo valdiniais katalikais. J. G.

PASIBAIGĘ OLIMPIJADA

Liepos 31 d. pasibaigė Pirmoji Lietuvių Tautinė Olimpijada Kaune. Olimpijada buvo iškilmingai uždaryta. Ministeris pirmininkas kun. Vladas Mironas, dalyvaujant ir kitiems vyriausybės nariams bei aukštiesiems svečiams ir keliolikai tūkstančių žiūrovų, įteikė dovanas laimėjusiems olimpijadoje sportininkams. Didelę dalį dovanų gavo Amerikos lietuviai. Olimpijadoje dalyvavusieji sportininkai iškilmių maršu šauoniai pražygiavo pro vyriausybę ir aukštusius svečius.

Tą patį vakarą Karininkų Ramovėje ministeris pirmininkas kun. Vladas Mironas suruošė užsienio lietuviams sportininkams ir visiems kitiems sportininkams, o olimpijadoje laimėjusiems aukso medalius, rautą, kuriame taip pat dalyvavo vyriausybės narių ir aukštųjų svečių. Aukštasis rauto šeimininkas maloniai pasikalbėjo su užsienio svečiais lietuviams. Kelos valandos praėjo labai jauikai.

NAUJŲ MOKYKLŲ STATYBA IR REMONTAI

Šiemet Vilkaviškio apskr. savivaldybė stato tik vienus, tačiau didesnius Kybartų mies-

to pr. 6 kompl. 2,5 aukšto mūro rūmus ir baigia įrengti dvejus, pernai pastatytus Tiduonių 2 kompl. mokyklai mūrinius ir Simanėliškių 2 kompl. mokyklai medinius namus. Pagrindinis remontas yra daromas Bagotosios pr. 2 kompl. med. mokyklai, kuri apkalama lentomis ir įrengiamas ant rasis aukštas; lentomis apkalama pernai įrengtoji Graujauskų mokykla ir kapitaliniai remontuojama Kaupiškių pr. 2 kompl. mokykla, kurioms lėšos, apie 11.000 litų naudojamos iš m-lų statybos fondo. Iš remontams skiriamų lėšų, kiek daugiau remontuojamos: Gižų, Višakiškės, Parausių, Lankeiškių ir Pūstapėdžių mokyklos ir kiek mažiau visa eilė, išskyrus tris pirmąsias, viso 40 mokyklų. Jų remontams šiemet paskirta 20.000 litų.

DALGIU PASIPIOVĖ

Piaudamas šieną del šeimyninių nesutikimų tyčia dalgiu, perplaudamas sau kaklą ir gerkle, pasipio- vė Simno miestelio gyventojas Paulauskas. Nelaimingasis greitios pagalbos automobiliu buvo skubiai nuvežtas į Alytaus apskrities ligoninę, tačiau, nutekėjęs labai dideliu kiekiu kraujo, atgavinti nepavyko. Prieš nusižudyda-

mas, Paulauskas paliko raštelį, kuriame sakosi žudąs dėl šeimyninio nesugyvenimo, jis buvo nevedęs jaunas ir gyvena pas tėvus, gana turtingus Simno miestelio ūkininkus.

SMARKI AUDRA

Pro Krekenavą praėjo didelė audra su ledais. Daugeliui ūkininkų nunešti stogai, apgadintos trobos, o vietomis visai išmušti pasėliai. Nuostoliai gan dideli.

BAIGIASI ŠIENAPIUTĖ

Pagėgai. Gražioje Nemuno lankose ties Tilže, Ragaine, Vinge ir kitose vietose didieji šienapiūtės darbai jau baigiasi. Nors šių metų pavasaris nedavė potvinio ir nežadėjo geros žolės, bet pievos pažėlė neblogai ir ūkininkai džiaugiasi gera šieno daga. Pereitos savaitės kelių dienų lietus buvo šienautojus išgąsdinęs, bet, pragedrėjus ir saulei nusišypsojus, šienautojai savo skubius darbus baigia sėkmingai. Kur anksčiau buvo tūkstančiai šieno piovėjų ir grėbėjų, dabar matyti tik kur ne kur likusi kupetaitė šieno, ar dar nepiautas rėželis. Šieną čia visi piauna ir grėbia tik su mašinomis. Ir darbas eina gana sparčiai. Šienapiūtė visame Nemuno slėnyje yra įdomi tuo, kad čia atvyksta šienauti iš tolimes Prūsų Lietuvos už 20 — 40 kilometrų. Iš Lietuvos čia taip pat gana tolimų kampų atvažiuoja.

90 KILOMETRŲ NAUJŲ KELIŲ

Paskutiniiais metais Rietavo valsč. savivaldybė išvedė apie 90 kilometrų III rūš. naujų viešelių. Dauguma naujų viešelių tarnauja susisiekti kaimui su kaimu ir išvažiuoti į svarbesnius vieškelius. Dabar šie naujieji vieškeliai paskirstomi ūkininkams, kasami grioviai ir kai kurie žvyruojami. Kaip girdėti, vieškelis, einąs lygiagrečiai su naujuoju plentu, būsiąs panaikintas. Jo taisymu dabar savivaldybė mažai besirūpina.

IŠ PAŠTO ŽENKLŲ SUSEKĖ VAGIS

Liepos mėn. iš 7 į 8 naktį buvo apiplėšta Adomynės bažnytkaimyje vienintelė krautuvė ir ten pat buvusi pašto agentūra. Vagys pamė ne tik pinigų ir prekes, bet ir pašto ženklus. Viso buvo išnešta už apie 500 litų įvairių daiktų. Kadangi iš Adomynės pašto agentūros buvo pavogti senesni pašto ženklai, kurių kiti didesni aplinkiniai paštai jau nebeturėjo, tai policija įprašė paštus sekti su tokiais ženklais pasirodantiems laiškus bei kitokią korespondenciją. Po kelių dienų Kupiškio pašte buvo įmestas laiškas kaip tik su tokiu ženklu, kokie buvo pavogti iš Adomynės pašto agentūros. Išaiškinus pasirodė, kad to laiško siuntėjas yra J. Ragauskas, Kupiškio m. gyventojas, anksčiau pabėgęs iš areštinės, paskutiniu laiku policijos ieškomas. Tada policija pradėjo atdyžiau sekti. Š. m. liepos 14. d. vėlai vakare policija nuvyko į Aukštupėnų kaimą pas Kutelytę, kur tikėjosi rasti nusikaltėlį. Atsitiko taip, kad vienu kartu prie tų pačių namų atvyko ir policija ir J. Ragauskas. Jis dar bandė bėgti ir tamsoje pasislėpti, bet buvo sučiuptas ir areštuotas. Sulaikius paaiškėjo, kad J. Ragauskas Adomynėje krautuvę apiplėšė kartu su savi-

daiktus paslėpė pas sakytą Kutelytę.

KIPRAS PETRAUSKAS ATOSTOGAUJA TELŠIUOSE

Kipras Petrauskas su šeima vasaros atostogas leidžia savo Raimnų dvare prie Telšių.

PRASIDĖJO PLUKDYMAS IŠ LENKIJOS

Liepos 16 d. pagal susitarimą prasideda plukdymas ir garlaivių susisiekimas tarp Lietuvos ir Lenkijos. Iš patikimų šaltinių mums teko patirti, kad Lenkija šiam plukdymui ir susisiekimui nėra pasiruošusi.

DIDELĖ AUDRA UTENOJE

Neseniai Utenos apskr. siautė didelė audra. Audra pridarė milžiniškų nuostolių. Sugriauta labai

daug namų ir sunaikinta daug pasėlių. Apskaičiuota, kad audra padariusi 65.000 litų sumai nuostolių. Nuo audros nukentėjo 94 ūkininkai.

DVI MOTERYS APSINUODIJO DEŠROMIS

Į Šiaulių m. ligoninę buvo atgabenta pil. Gedminienė, 50 metų amžiaus. Pastaroji pareiškė, kad ji privalgė dešrų ir susirgo. Tą pačią dieną Šiaulių ligoninėje buvo atgabenta ir pil. Aleksandravičiūtė, 20 metų amž. Ši moteris irgi susirgo suvalgiusi dešrų. Matyt, abi moterys dešromis apsinuodijo.

— Kauno konservatorijoje prsidėjo vargonininkų kursai, vadovaujami K. Kavecko. Kursai turi 24 lankytojus.

PILNAI PASITIKĖDAMAS SIŪSK PINIGUS Į LIETUVĄ BOSTONO BANKE

Norint, kad pasiųstus pinigus į Lietuvą tenai gautų greit be jokio atskaitymo, artimiausiam pašte, siųsk pasinaudodamas Bostono Banko patarnavimu. Mūsų pinigines perlaidos yra visiškai SAUGIOS, GREIT ISMOKAMOS ir PATOGIOS. Apie tai jau senai žino daugelis Tamstos draugų. Pasiteirauk pas juos ir apsilankyk į mūsų LIETUVIŲ SKYRIŲ, kurie atidarytas nuo 9 iki 18 val. (šeštadieniais nuo 8.30 iki 11 val.)

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99—Bme MITRE 562

Alsina 999—Pueyrredon 175—Callao 224)

Grat. Mitre 301 (Avell.) Córdoba 1223

PASITIKĖJIMAS MANDAGUMAS SAUGUMAS GREITUMAS

Klaipėdos uostas, Lietuvos plaučiai. Per Klaipėdos uosta Lietuva jūrems susisiečia su placiuoju pasauliu. Šis uostas, Klaipėdai prisijungęs prie Lietuvos, yra smarkiai patobulintas ir išplėstas. Dabar Klaipėdos uostas yra vienas iš pažčiausių ir moderniškių Baltijos jūros uostų.

Iš Vyso Pasaulio

DIDELI KARO MANEVRAI VOKIETIJOJE

Pereitą savaitę, Vokietijoje prasidėjo didžiausieji ligi šiolei tame krašte įvykusių karo manevrai. Juose dalyvauja per 1.200.000 karių, kurie sudaro vieną iš galinčiausių pasaulio kariuomenių.

Viena iš ypatybių šiuose manevruose yra ta, kad visas kraštas yra pastatytas karo stovyje. Fabrikų dūmininkai ir laukuose dirbą ūkininkai apleidė savo darbus ir susirinko į tris dešimtis koncentracijos punktų, rezervistams paskirtų. Jų vietas darbuose užima moterys.

Daugelis autobusų ir kitokių su sisiekimo priemonių buvo panaudota kariuomenės sutelkimui į nurodytas vietas.

Šie manevrai sukėlė didelį nerimą kaimyninėse valstybėse, ypač Prancūzijoje ir Čekoslovakijoje. Ypač Čekoslovakijoje buvo bijota, kad vokiečiai, pasinaudodami manevrais, nepadarytų ne tikto užpuolimo, kaip vokiečių „sudetėn“ mažumų ir Čekų vyriausybės nesutarimų finalo.

Tačiau ligi šiolei karo pratimai eina normaliai ir tikimasi, kad tap ir baigsis.

BAISI KATASTROFA NEW YORKE

Šį pirmadienį susidūrė du požeminiai New Yorko traukiniai. Įvyko smarkus sprogdimas, o pasukę traukiniai užsidegė. Daugel keleivių liko uždaryti vagonuose, dėl ko gelbėtojai turėjo išlaužti geležines vagonų sienas.

Užmušta trys asmenys, gi sužeistųjų skaičius siekia penkisdešimtis.

Gydytojai sudarė greitosios pagalbos punktus pačioje geležinkelio stotyje.

VENGRIJOS SANTYKIAI SU VOKIETIJA IR MAŽAJA SANTARVE

Šiomis dienomis lankos i Vokietijoje Vengrijos regentas admiras Horthy. Buvo labai iškilmingai sutiktas ir primtas. Admirus lydi ministrų kabineto pirmininkas ir užsienio reikalių ir karo apsaugos ministrai.

Horthy tarėsi su Hitleriu dėl reikalavimų suderinimo. Čekoslovakijos mažumose pirmą vietą užima vokiečiai, o antrą — vengrai, kurių priskaitoma per milijoną.

Šis apsilankymas, kuriam priklauso daug svarbos, sukėlė ne-

rimo tarptautiniuose diplomatinuose ir politiniuose sluoksniuose.

Gi tuo tarpu Bulgarijoje susirinko Mažosios Santarvės atstovai, Čekoslovakijos, Jugoslavijos ir Rumunijos užsienio reikalų ministrai, kurie tariasi ir ieško būdų, kaip pritraukti Vengriją prie savęs, sumažinant Vokietijos įtaką vengruose.

Tam tikslui, manoma, bus sudaryta sutartis tarp Mažosios Santarvės ir Vengrijos, kurios svarbiausieji punktai bus: 1. Vengrija nevertos ginklų ginčiuose su kitomis valstybėmis; 2. Mažoji Santarvė pripažins Vengrijai teisę ginkluotis, ir 3. Mažosios Santarvės valstybės tarsis su vengrų mažumomis.

Argentinoj

ARGENTINOS MAJORUI ATIMTAS LAIPSNIS

Po pusantros metų tyrinėjimo, Argentinos Vyriausias Karo Tribunolas nuteisė buvusį majorą Mac Hamford laipsnio atėmimu ir visam amžiui kalėti Ushuaia kalėjime.

Tribunolas pripažino Mac Hamford kaltu karinių dokumentų išdavime svetimos valstybės agentams.

Degradacijos aktas įvyko per ketvirtadienį Karo Mokykloje, dalyvaujant aukštiems kariuomenės ir laivyno karininkams, trijų šimtų skaičiuje.

Kartu nuteistas vyresnis leitenantas Aspilicuota. Jam tenka pen-

ki metai sunkių darbų kalėjimo, kuriuos išbus Martin Garcia saloje.

PAMINETAS ARGENTINOS DIDVYRIS SAN MARTIN

Buenos Aires ir kituose respublikos miestuose, praėjus trečiadienį rugpjūčio 17 d., buvo iškilmingai paminėtos naujos sukaktuvės nuo Argentinos didvyrio, generolo Jose de San Martin mirties.

Tą dieną, krašto vyriausybė paskelbė tautinę šventę, nors neprievartina buvo šventė.

Iš ryto buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Paskui ėjo vaikų daržininkų koncentracija ir daugiau susibūrimų ir aktų, didvyriui pagerbti.

Pamestinukų Kinių Miestas

Japonai Kinijoje paėmė vieną keisčiausių pasaulyje miestų, būtent, „pamestinukų miestą“ — Kvai Tongą. Tas miestas yra apie 300 km nuo Nankino. Ten dar prieš 45 metus tebuvo didžiuliai ryšių laukai. Į tuos laukus apylinkių kinai atnešė pamedavo naujagimes mergaites. Mat, kinų ūkininkai nenorėdavo auginti mergaičių, nes jos neturėdavo teisės melstis prieš savo senolius. Kinai ūkininkai laikė mergaites mažesnę vertę už berniukus, todėl ir išmesdavo jas. Kinų įstatymai už tai nebausdavo. Atsitiktinai praėjusio šimtmečio aštuoniasdešimtais metais į tą vietą atklydo misijonieriai. Jie rado ryšių laukuose daugybę beviltiškai verkiančių naujagimių mergaičių. Misijonieriai darė visas pastangas kinams sulaukyti nuo tokių nežmoniškų žygių, tačiau kinų valdžios įstaigos neatšilvėlgė į jų pastangas. Tada patys misijonieriai surankiojo iš laukų tebegyvus pamestinukes ir patys ėmė joms rūpintis. Amerikos misija iš Fongango kartu su belgų misijonieriais 1881—1905 m. laikotarpyje surinko 2.379 pamestinukes, kurių tik 35 mirė, o visas kitas pavyko užauginti misijų į-

staigose. Kai kurios užaugusios vėliau ištekdavo už krikščionių žemės ūkio darbininkų, tačiau daugumas jų paliko netekėjusios. Pastarosiomis misijonieriams teko rūpintis ir toliau. Misijonieriai nupirko netoli vargingo Kva Tongo kaimo didelius žemės plotus savo auklėtinėms. Merginos turėjo pačios apdirbti tuos laukus ir stengtis pačios išsimaitinti. 1903 m. prie Kvai Tongo buvo apgyvendinta apie 800 jaunų kinų. Čia netikėtai atsirado nauja bėda: prie jų kiniečių pradėjo kibti apylinkių kinai. Tada misijonieriai supirko visus apylinkėje esančius kinų ūkius. Kinai visiškai išsikraustė iš tos apylinkės, o visa plačios apylinkės žemė buvo atiduota misijonierių augintinėms. Tada ir susikūrė naujas vien moterų gyvenamas Kvai Tongo miestas.

Merginos labai noriai ir uoliai dirbo laukus ir gana greit praturtėjo. Kvai Tonge jos pradėjo statyti didelius namus ir atidarinėti krautuves. Pačios moterys čia ir prekiaavo ir pasidarydavo visų amatų darbus. Per keletą metų iš buvusio neturtingo kaimo išaugo gražus ir švarus miestas, į kurį nuolat atsikraustydavo vis daugiau kinų. Išgirdę apie galimumus gerai uždirbti Kvai Tonge, norėjo ten apsigyventi ir vyrai, bet moterys jų neįsileisdavo į miestą nė iš tolo. Nė vienas vyras neturėjo teisės įžengti į tą miestą. Keršdami už tai, vyrai suruošė kvaitongietėms, nemalonią staigmeną: vieną naktį įsiveržė į miestą ginkluoti plėšikai, prievartavo beginkles moteris ir grobė jų turtą. Etingos merginos ir dėl to nenuleido rankų. Jos tuoj suorganizavo savo policiją, kuri draugiau plėšikų gaujų nebeįsileidė į miestą. 1911 m. jos pradėjo statyti aplink miestą tvirtovės pylimus, kad visiškai apsisaugotų nuo užpuolikų. Devynis metus statė tuos pylimus. Deja, dabar į miestą įsiveržė svetimi užpuolikai — japonai.

SPAUDOS SŪKIAI

- Spauda — gyvenimo enciklopedija.
- Spauda — kultūros aukuras.
- Spauda — žmonijos ateities lėmėja.
- Kaip kūnas be maisto, taip dvasia be spaudos merdi ir miršta.
- Iš laukinių tapome kultūringi tik per spaudą; panaikinę spaudą — pražudytume kultūrą.

„D.“

Dr. MYKOLAS CHEIFETZ

Daktaras chirurgas
Motery, Vaikų ir Vidaus Ligos
Apžiūrėjimas 3 peza
Caseros 828 I aukšt. dep. 1
Prima nuo 15 ligi 18 valandos

Zemės ūkio Rūmai Kaune.

CLINICA DENTAL — "SANTA LUCIA"

Centros Calle 39 Nr. 193 — LA PLATA — U. T. 4648-Rocha
Pranešam mūsų gerbiamsi klientams ir visuomenei, kad klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig virš nurodyto adreso.

Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaučuko ir įvairios burnos ligos.

Prima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.
Lietuviams žinomas, kaip vienintelis dantų daktaras Berisse
Calle MONTEVIDEO 861 — SKYRIUS BERISSE F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil

PLAUČIŲ LIGOS

Peržiūrėjimas ir peršvietimas spinduliais 5 peza.

PASEKMINGAS GYDYMAS
ISISENEJUSIO BRONKITO ir
DUSULIO — KOSULYS — KATARAS — NUGAROS SKAUSMAI — TANKŲ PERSIŠALDYMAI — NUSILPNĖJIMAS —

Dr. M. POGORELSKY

Buvęs specialistas Mužų ligoninėje.

Estados Unidos 702, Bs. As.

Priima nuo 9 ligi 11 ir nuo 17 ligi 20 val. šventadieniais, išskyrus sekmadienius, nuo 9 li-

siūtus, geriausios medžiagos ir pigiausia kaina rūbus, siūkis tik ilgų metų praktikos užgrūdinto meisterio

Igno Padvalskio

— vyriškų ir moteriškų rūbų siūvykloje —
Prašome įsidėmėti ir nepamiršti:
Calle OLAVARRIA 882
— B o c a —

LIETUVOJE

LENKAI RUOSIASI KALINIŲ PASIKEITIMUI SU LIETUVA

Patirta, kad Lenkijoje paruoštas politinių kalinių, esančių Lietuvos kalėjimuose, sąrašas, kuriuos lenkai norėtų iškeisti į laisvoms Lenkijos kalėjimuose lietuvių politinius kalinius.

VAIKŲ POLICIJA SEKA 400 NEPRIŽIŪRIMŲ VAIKŲ

Kaune neseniai įsisteigusi vaikų policija nuo savo įsisteigimo dienos iki šiam laikui yra suregistravusi apie 400 neprižiūrimų vaikų, kurie atdyžiai sekami, kad mieste neubagautų, nevogtų ir bendrai nedarytų nemalonių. Dalis vaikų jau pradeda taisyti.

SAVANORIAI PRAŠYS PAGERINTI BŪKLĘ

Rudenio įvyktas Kaune savanorių kongresas svarstys savanorių ekonominės būklės pagerinimo projektą. Susipažinęs su projektu, suvažiavimas patieks jį vyriausybei svarstyti.

IŠ KEDAINIŲ PĖSČIAS VAIKAS ATEJO Į KAUNĄ AMATO MOKYTI

Liepos m. 12 d. iš Kėdainių į Kauną pėsčias atėjo 13 metų berniukas Česlovas Pranevičius. Jis sakosi, kad namie labai sunku gyventi, todėl atėjęs į Kauną amato mokytis. Kaune jo dėdė Jonas Kišovas dirba fabrike, bet kokiam ir kur gyvena — nežina. Vaikų policija dabar ieško to dėdės ir nori jam perduoti berniuką.

ZAIBAS NUTRENKĖ TĖVĄ IR SŪNŲ

Prie Saldutiškio (Utenos aps.), Drobiškių km. ūkininkas Kraujelis su savo 6 metų amžiaus sūnumi sėdėjo už stalo ir valgė. Tuo metu į valgomąjį kambarį trenkė perkūnas. Abu valgiusieji, tėvas ir sūnus, buvo užmušti.

ISAISKINTA DIDELĖ VAGIŲ GAUJA

Kaune ir apylinkėse ilgesnį laiką siautė didelė vagių gauja, ku-

riai vadovavo Edvardas Songaila ir Pranas Karbačius. Gaujoj dalyvavo net 8 žmonės, jų tarpe net šeši Lapių valsč., Milikonių vals. gyventojai ir kelios moterys.

Vagys apvogdavo butus, sandėlius, krautuves ir t. p. Songaila ir Karbačius besąlyginiai laikomi kalėjime, o kiti iki teismo laisvi.

Visai gaujai jau surašytas kaltinamasis aktas ir jie bus teisiami Kauno apygardos teisme rugsėjo mėn. 10 d.

SUIMTAS ŽMOGUS, KURIS GĄSDINO KITUS LAISKAIS

Kaune vienos stambios įmonės

buhalteris gavo grąšinamąjį laišką. Laiške buhalteris buvo reikalaujamas į tam tikrą vietą padėti 2½ tūkstančio litų. Pradžioje šis laiškas sukėlė skanaus juoko, bet kada buvo gautas antras tokio turinio laiškas, tai buhalteris susirūpino ir manė pildyti įsakymą. Pagaliau apie šį dalyką sužinojo kriminalinė policija. Kriminalinė policija pradėjo sekti laišką nurodytą vietą. Pagaliau policijai pasisekė šį laiškų autorių sulaikyti. Paaiškėjo, kad tai būta gerai žinomo nusizengėlio Adolfo Paškevičiaus. Paškevičius dabar suimtas ir patalpintas kalėjiman. Jis yra kilęs

iš Baisiagalos valsč., Sirutiškių k.

VILKAI SUDRASKĖ 18 AVIŲ

Maletų val., Kraujalių km. gyv. Tšekaulis prie Elnių ežero turi savo nuosavą ūkį. Kadangi šis ūkelis iš visų pusių apsaugojamas vandens, todėl jame visai saugiai ūkininkas Tšekaulis gali palikti nakčiai ganytis savo avis. Vieną naktį šion salon atplaukė vilkai ir sudraskė ūkininko Tšekaulio 18 avių.

— Kaune sėkmingai pasibaigė Lietuvos, Vokietijos, Latvijos ir Estijos geležinkelių eilė klausimų

kaimyninių geležinkelių susisieki-mui tvarkyti ir tobulinti.

— Ties Dotnuva buvo nusileidęs vokiečių kariškas lėktuvas. Išaiskinus, kad tai buvo lėktuvas paklydėlis, jis grąžintas Vokietijai.

— Paštų valdyba išleido keturių rūšių pašto ženklus Tautinei Olimpiadai paminėti.

— Lietuvos radiofono orkestras su kai kuriais operos dainininkais Palangoje ir kituose pajūrio kurortuose ruošia eilę simfoninių koncertų.

— Kaune mirė dailininkas P. Janulionis, pastaruoju laiku buvęs vienos valstybės gimnazijos piešimo mokytojas.

— Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios statybos darbai sparčiai vykdomi. Tačiau šiemet bažnyčia dar tur būt nebus baigta, ir jos pašventinimas įvyks tik ateinančiais metais.

— Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją šiemet baigė 39 jaunuoliai. Taigi gražiu būreliu paugėjo okupuoto krašto šviesuomenė.

— Kaune viešėjo devyni vengrų laikrastininkai. Jie, būdami Lietuvos laikrastininkų svečiai, pasisėmė medžiagos iš Lietuvos gyvenimo.

— Susisiekimo Ministerija ruošiasi reguliuoti Nemuno krantus ir vagą tarp Alytaus ir Kauno, kad Nemunas tikėtų šitam bare laivininkystei ir miško plukdymui.

— Vilniaus Vadavimo Sąjunga Tautinės Olimpiados metu įrėgia Vilniaus kioską, kuriame bus pardavinėjama Vilniaus klausimais literatūra, vaizdai, atvirukai ir kit.

Žinios Oro Paštu

M. JANKAUS SUKAKTUVĖS

Rugpjūčio 7 d. sukako 80 metų kai gimė aušrininkas, Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus. Jis gimė Bitėnų kaime, Ragainės (dabar Pagėgių) apskr. pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Kurį laiką pasimokęs pradžios mokykloje, pradėjo ūkininkauti. 1881 m. jis susipažino su Dr. Jurgiu Saerveinu, lietuvių tautinės giesmės „Lietuvais esame mes gimę“ autoriumi. Martynas Jankus buvo vienas iš didžiausių draudžiamosios lietuvių literatūros Lietuvoje platinimo organizatorių. Per jo rankas yra perėję beveik visi Didžiosios Lietuvos lietuviškų knygų kontrabandininkai. Jis taip pat gana plačiai yra pasireiškęs ir visuomeniniame darbe. Jubilijatas Martynas Jankus, sulaukęs 80 metų amžiaus, tebėra toks pat energingas, simpatiškas ir su visais malonus, koks buvo ir savo jaunystėje. Dabar jis gyvena savo ūkyje Bitėnuose, ir yra įvairių svečių bei ekskursantų gausiai lankomas. Jubiliejaus proga Klaipėdos krašto lietuviškosios

organizacijos surengė iškilmingą Jankaus pagerbimą.

AMERIKIEČIŲ LĖKTUVAS ŠAULIAMS

Š. Amerikos lietuvių nupirktą šaulių Sąjungai lėktuvą P. Šaltenis atvežė į Lietuvą. Šaulių Sąjungos vadovas pulk. Saladžius surengė priešpiečius lakūnui P. Šalteniui pagerbti. Per priešpiečius pulk. Saladžius svečių nuoširdžiai pasveikino, pabrėždamas tą didelę paramą kurią amerikiečiai šaulių Sąjungai suteikia, padovanodami sportinį lėktuvą. Šis lėktuvas bus reali šaulių aviacijos užuomazga.

APDOVANOJO

Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona Lietuvos nepriklausomybės 20 metų sukaktuvių proga Čikagos miesto burmistrai Kelly apdovanojo Gedimino ordinu. Atsidėkodamas už tai, p. Kelly Lietuvos pasiuntiniui Vašingtone p. Žadeikiui atsiuntė laišką, kuriame, dėkodamas už suteiktą garbę, pabrėžė, kad tatai dar labiau suartino Lietuvos ir Čikagos miesto

visuomenes dideliame draugiškume ir bičiulystėje.

GRĮŽO VILNIEČIAI

Dalyvavę Pirmoje Tautinėje Olimpiadoje Vilniaus krašto lietuviai sportininkai, vadovaujami Prano Žižmaro, rugpjūčio 8 d. vėlai vakare sugrįžo į Vilnių. Kaune vilniečiai buvo labai iškilmingai išlydėti, susirinko apie 10.000 kauniečių. Taip pat jie iškilmingai išlydėti ir visose Lietuvos stotyse ligi Vilniaus krašto. Prie administracijos linijos vilniečiai pagerbti specialiu laužu. Visas vagonas skendo gėlėse ir buvo apipintas vainikais. Taip papuoštas traukinys atvyko į Vilnių, kur parvykusius sutiko Vilniaus lietuviai.

— Naujasis prekybos susitarimas su Vokietija jau įsigaliojo. Prekių mainai ateinantiems metams yra kiek padidinti.

— Susisiekimas Lietuvos su Lenkija naujomis sutartimis eina labai silpnai, nes tuo tarpu abi šalys mažai kam duoda vizas.

Visa Lietuva iškilmingai paminėjo Klaipėdos prie Lietuvos prisijungimo 15 metų sukaktuves. Centrinės iškilmės įvyko laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune.

